

Mats Åstrand
Utredare
mats.astrand@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Utredning inför tillköp av busstrafik 2019

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2017-09-06 att en utredning skulle genomföras inför beslut om tillköp av busstrafik för 2019.

I direktiven för utredningen anges:

Utredningen ska se över både stadsbuss- och regionbusstrafik och kategorisera behovet av förstärkt kollektivtrafik utifrån fyra definitioner:

- Trafik som bör ingå i det ordinarie utbudet av allmän kollektivtrafik från Skånetrafiken
- Trafik som genom tillköp kan utvecklas för att på sikt ingå i det ordinarie utbudet av allmän kollektivtrafik från Skånetrafiken
- Tillköp av trafik som kommunen bedömer är av större betydelse, som har betydelse för ett större antal invånare och där självfinansieringsgraden beräknas till minst 25 procent.
- Tillköp av trafik som kommunen bedömer är av viss betydelse, som har betydelse för ett mindre antal invånare och där självfinansieringsgraden beräknas till under 25 procent

Utredningen ska analysera möjligheten att förbättra kollektivtrafiken på landsbygden genom att skapa linjetrafik utifrån dagens busslinjer, nuvarande skolbusslinjer, nuvarande närtrafik samt där det föreligger ett större behov av kollektivtrafik. Utredningen ska också analysera behovet av kollektivtrafik för Rättspsykiatriskt centrum.

Utredningen ska inledas med en förutsättningslös behovsanalys. Utifrån behovet tas mål fram för kollektivtrafiken med vilka behov och målgrupper som ska tillgodoses och fastställa ekonomiska ramar för trafiken. Därefter kategoriseras trafikbehovet, en analys görs om nuvarande resurser används rätt och lösningar arbetas fram och prioriteras för genomförande.

Underlag för utredningen utgörs av Region Skånes Trafikförsörjningsprogram, Kollektivtrafikanalys för Översiktsplan 2028, Översiktsplan 2028, Landsbygdsstrategi och Trafikstrategi, de tre senare ska antas av kommunfullmäktige under 2018. Nuvarande utbud för busstrafik, närtrafik och skolbussar, befolkningsutveckling och planerad bostadsproduktion ingår också i

utredningens grundmaterial. Möten har hållits med utvalda byalag i kommunen för att få in tankar och synpunkter för utvecklingen av kollektivtrafik på landsbygden.

Utredning

Busstrafik

Stadsbussar

Trelleborgs stad trafikeras av tre stadsbusslinjer:

1 Fagerängen-Trelleborgs C-Albäckshallen

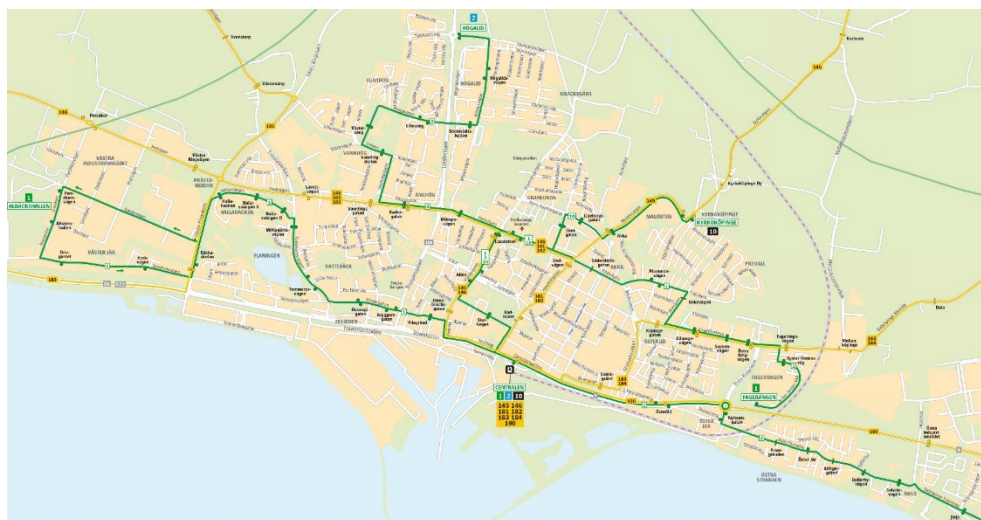
2 Gislövs läge-Trelleborg C-Högalid

10 Kyrkoköpinge-lasarettet-Trelleborg C

Tider och turtäthet 2018

Linje	Dag	Öppettid	Utökat	Kvart	Halvtimme	Timme
1	må-fr	05-22	fr. -24	06-09, 14-18	övrig tid	
	lö	08-24			08-17	Övrig tid
	sö	08-22				08-22
2	må-fr	05-22	fr. -24	06-09, 14-18	övrig tid	
	lö	07-24			07-16	Övrig tid
	sö	08-22				08-22
10	må-fr	06.30-18.30			09-14	Övrig tid

Linje 10 kompletteras av regionbuss 145 sträckan Kyrkoköpinge-Trelleborg C.

Regionbussar

Trelleborgs kommun trafikeras av åtta regionbusslinjer, varav en med endast beställningstrafik.

144 Östra Greve-Anderslöv

145 Trelleborg-Svedala

146 Trelleborg-Vellinge-Malmö

181 Trelleborg-Skegrie-Höllviken-Vellinge

182 Skåre-Trelleborg (tillköp av kommunen och endast beställningstrafik)

183 Anderslöv-Trelleborg

184 Klagstorp-Trelleborg (tillköp 50 procent, lördagar beställningstrafik)

190 Trelleborg-Ystad

Tider och turtäthet 2018

Linje	Dag	Öppet-tid	Utökat	Kvart	Halvtimme	Timme	Varannan timme
144	må-fr	05-23	fr -01		06-09, 14-18	övrig tid	
	lö	07-24				07-24	
	sö	08-23					08-23
145	må-fr	05-23				05-23	
	lö	06-21				06-21	
	sö	08-23					08-23
146	må-fr	05-02	fr -04	06-10, 14-18	övrig tid		
	lö	05-04				05-04	
	sö	05-02				05-02	
181	må-fr	06-20	fr -22		06-09, 14.30-18	övrig tid	
	lö	06-20				06-20	
	sö	08-20					08-20
183	må-fr	05-22	Trbg fr 01		06-09, 15-18	övrig tid	
	lö	07-22	Trbg 01			07-22	
	sö	08-23					08-23
190	må-fr	05-23	Trbg fr 01		05-09, 14-18	övrig tid	
	lö	07.30-23.30	Trbg 01			07.30-18.30	övrig tid
	sö	08.30-23					08.30-23
182	må-fr	Fyra dubbelturer som förbeställs					
184	må-fr	Sju dubbelturer varav en till Stora Beddinge och två från Stora Beddinge					
	lö	Två dubbelturer som förbeställs					

Närtrafik

Närtrafik erbjuds för de som har minst 2 km till närmaste busshållplats.

Grundutbudet är fem resmöjligheter i veckan till närmaste större ort med kommersiell och offentlig service.

Trafiken körs med taxi som måste förbeställas. Avgiften är samma som ordinarie kollektivtrafik.

Trelleborgs kommun kan genom tillköp erbjuda åtta resmöjligheter per vecka.

Trelleborgs kommun är indelad i åtta närtrafikområden.

Resandet i Trelleborgs kommun med närtrafik är mycket lågt.

Pendling

Den absolut största andelen av arbetspendlingen från Trelleborgs kommun går till Malmö. I övrigt är det till grannkommunerna samt till Lund som arbetspendling sker.

Det finns ett visst samband mellan var man bor i kommunen och var man pendlar. En större andel av invånarna i östra delen av kommunen arbetspendlar till Ystad eller Skurup jämfört med boende i västra delen av kommunen.

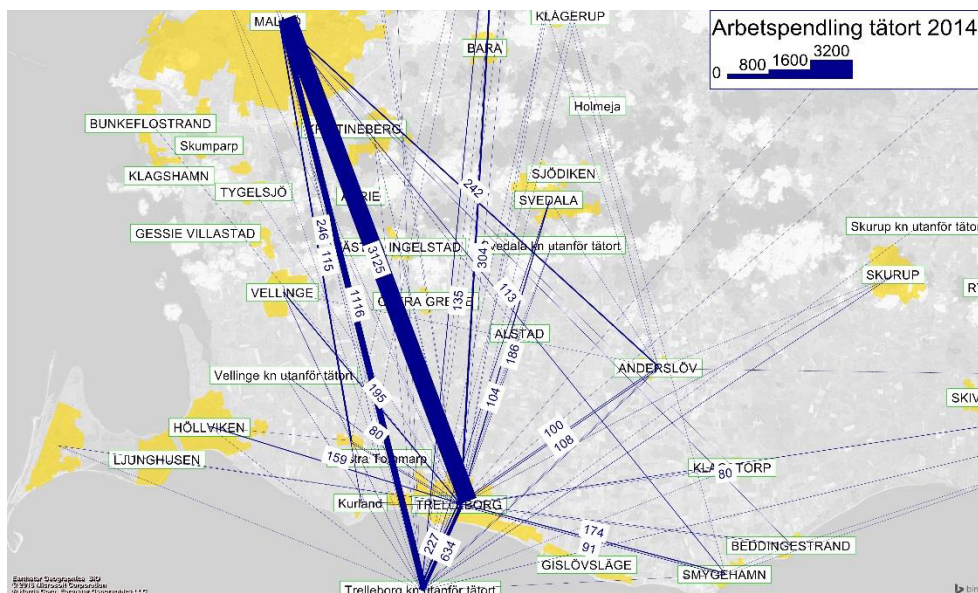

Bild från Kollektivtrafikanalys för ÖP 2028

Underlag för utredningen

Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2016

I Region Skånes Trafikförsörjningsprogram definieras flera av regionbusslinjerna inom Trelleborgs kommun som stråk med delregional betydelse, som trafikerar orter med minst 1 000 invånare. De regionbusslinjer som ligger under denna definition är:

- 144 Anderslöv-Östra Greve
- 145 Trelleborg-Svedala
- 146 Trelleborg-Vellinge (Vellinge-Malmö räknas som stråk av regional betydelse)
- 183 Trelleborg-Anderslöv
- 190 Trelleborg-Ystad

Stråk med delregional betydelse ska ha minst 12 dubbelturer per vardag med öppettid 06-22.

Stadstrafiken i Trelleborg ingår i kategorin stadstrafik i övriga städer. Dessa ska minst ha:

Måndag-fredag: Taktfast 30-minuterstrafik och öppettid 06-20.

Lördag: Taktfast timmestrafik och öppettid 09-15.

Kollektivtrafikanalys för Översiktsplan 2028

Analysen konstaterar att tätare befolkning som saknar kollektivtrafik finns i Västra Virestad, Västra Vemmerlöv och Fuglie.

Samtliga utvecklingsorter uppfyller Region Skånes målstandard för kollektivtrafik.

Klagstorp behöver fördubbla befolkningen för att nå 1 000 invånare och därmed anses vara ett stråk av delregional betydelse.

Närtrafiken har mycket lågt resande.

Åtgärdsförslag i analysen:

- Snabba upp linje 145
- Utökad turtäthet på linje 181 när Skegrie växer
- För standardhöjning på linje 190 fordras större satsningar i orterna tillsammans med satsningar även i andra orter längs kuststråket

Jämfört med andra orter i Skåne borde minimiutbudet i utvecklingsorterna kunna höjas till timmestrafik under lågtrafik. Adekvat turutbud i Klagstorp.

Alternativa lösningar för landsbygden som förs fram är utvecklad närtrafik eller samordning med skolskjuts.

Vid samordning med skolskjuts behöver man även se över hållplatsombyggnader, väganlutningar, trafiksäkerhetsåtgärder och anpassning av skoltider.

Översiktsplan 2028

Översiktsplanen (utställningshandling) anger en höjning av minimiutbudet i utvecklingsorterna till timmestrafik under lågtrafik, snabba upp linje 145 genom lösningar längs väg 108 för Minnesberg och Alstad, utvecklat turutbud i Klagstorp, ökat turtäthet på linje 146 respektive 181 när Skegrie växer, utveckla närtrafiken speciellt i västra delarna med sin närhet i Pågatågstationen i Östra Greve samt att undersöka möjligheten för en busslinje till Skurup.

Landsbygdsstrategi

I landsbygdsstrategin (remisshandling) vill man utveckla närtrafiken och hitta alternativa lösningar tillsammans med ideell sektor. Kollektivtrafiklösning med Skurup framhålls.

Trafikstrategi

Trafikstrategins (remisshandling) mål för färdmedelsfördelning innebär en kraftig ökning av andelen resor med kollektivtrafik.

Alla livskraftiga orter (tidigare utvecklingsorter men som i Översiktsplanen fått en ny benämning) ska ha kollektivtrafikförbindelser med staden med en restidskvot under 1,5 vilket innebär ökad turtäthet.

Närtrafiken behöver utvecklas och skolskjutstrafiken kan utnyttjas som en del av den konventionella kollektivtrafiken.

Stadsbusstrafiken ska utvecklas.

Möten med byalag

Kontakt har tagits med byalagen i Fru Alstad, Fuglie-Steglarp, Grönby, Gärdslöv, Stora Beddinge och Västra Vemmerlöv. Möten har hållits med fyra av dessa; Fru

Alstad, Fuglie-Steglarp, Gärdslöv och Västra Vemmerlöv byalag, övriga svarade inte på förfrågan.

Fru Alstad byalag tog upp behovet av att linje 144 borde trafikera Fosie och Jägersro, att Pågatågen ofta är försenade till Östra Greve på lördag kvällar och att regionbussen hinner avgå samt att hållplatserna för 144 borde rustas upp gällande väderskydd och belysning.

Västra Vemmerlöv byalag hade gärna sett en Pågatågstation i byn. Man tar idag bilen till kollektivtrafikpunkt, företrädesvis Östra Greve Pågatågstation, Skolbussarna har lagts om vilket innebär att skolbarnen i Västra Vemmerlöv får lång restid. Närtrafik bör även fortsättningsvis köra till Trelleborg C. Information om närtrafik bör förbättras. Man ser möjligheter för en busslinje på tvären där en del utgörs av Västra Vemmerlöv-Skegrie,

Fuglie-Steglarp byalag framhåller att många av barnen i detta område går i skola i Vellinge. Man ser nytta i en busslinje Håslöv-Fuglie-Steglarp-Östra Greve.

Gärdslövs byalag har medlemmar i nordöstra hörnan av kommunen där Skurup är närmaste huvudort. Man för fram att flera barnfamiljer flyttat hit och att många barn närmar sig gymnasieåldern och då får svårt att ta sig till skolan med kollektivtrafik. Majoriteten av de i arbetsför ålder jobbar i Malmö eller åt detta håll. Man vill kunna ta sig till Anderslöv och Skurup. Få känner till närtrafiken. Man förslår att linje 144 förlängs från Anderslöv över Grönby, Hönsinge, Önnarp och Gärdslöv till Skurup.

Sammantagen analys

Resandeutvecklingen med buss har generellt varit bra i Trelleborg de senaste åren, detta gäller speciellt stadsbusstrafiken och regionbuss 190. Regionbuss 146 har haft betydligt fler resande än förväntat sedan Pågatågtrafiken startade i december 2015. Regionbuss 181 har en god utveckling på den sträcka som körs inom Trelleborgs kommun. Övriga regionbusslinjer har haft oförändrat resande eller små minskningar.

Utbudet av kollektivtrafik överstiger Region Skånes norm för de tätorter linjerna trafikerar. Trelleborgs kommun kan därför inte kräva mer trafik utan det handlar om att utveckla, marknadsföra och tillgängliggöra kollektivtrafiken för att på så sätt få ökat linjenät och ökad turtäthet.

Potentialen finns för att öka kollektivtrafikresandet i Trelleborgs kommun. Befolkningen växer, pendlandet och det fria skolvalet ökar, Trelleborg har gynnats av Skånetrafikens nya zonindelning, bekvämlighet och tillgänglighet ökar, tillgången till wifi ökar och därmed möjligheten att använda resan för att jobba eller ägna sig åt sociala medier och kollektivtrafik gynnas av ökad miljömedvetenhet.

Kollektivtrafiken på landsbygd har svårt att nå en kostnadstäckningsgrad som möjliggör kollektivtrafik inom Skånetrafikens ekonomiska utrymme. För att linjetrafik ska vara möjlig behöver denna trafikera två större orter med minst 1 000 invånare vardera. För att kunna ha en turtäthet som kan konkurrera med bilen, varje halvtimme under högtrafik, behöver orterna ha 2 000-3 000 invånare.

Trelleborgs kommun har en stor landsbygd med flertal byar från 20 till 100 invånare. Dessa byar och landsbygd kan inte av egen kraft generera det antal resande med kollektivtrafik som krävs för linjetrafik.

Utveckling av kollektivtrafiken

För att kunna öka andelen resor med kollektivtrafiken enligt Trafikstrategins mål behöver kommunen öka ansträngningarna för att gynna resor med buss och tåg.

Stadsbusstrafik

Stadsbusstrafiken kan utvecklas både genom ökad turtäthet och utvidgat linjenät. Förbättrad turtäthet bör utvecklas enligt följande prioritetsordning:

1. Öppettider under vardagar ökas så att stadsbuss finns till alla avgångar och ankomster för Pågatåget. Detta innebär minst halvtimmestrafik kl. 05-24, fredagar till kl. 01.
2. Halvtimmestrafik under lördagkvällar.
3. Ökade öppettider under lördagar till alla avgångar och ankomster för Pågatåget.
4. Halvtimmestrafik under söndagar.
5. Ökade öppettider under lördagar till alla avgångar och ankomster för Pågatåget.

Allt eftersom staden växer bör linjenätet för stadsbuss utvidgas. Nya bostadsområden och ökad befolkning möjliggör ett utvidgat linjenät. Nya bostadsområden i Södra och Östra Gränstorp samt Östervång ger underlag för att dela och rätta ut nuvarande sträckning mellan Trelleborg C och Högalid. På sikt kan Sjöstaden trafikeras med stadsbuss.

Stadsbusstrafikens förbättrade turtäthet och utökade linjenät har möjlighet att få en god resandeutveckling och bör ingå i det ordinarie utbudet av allmän kollektivtrafik från Skånetrafiken.

Regionbusstrafik

Orterna längs linje 190 bör fortsätta utvecklas med nybyggnation av bostäder och pendelparkeringar bör anläggas för att möjliggöra kombinationsresor för boende på landsbygden norr om väg 9. Med utökat resandeunderlag kan turtäthet och öppettider utvecklas. Detta bör ingå i det ordinarie utbudet av allmän kollektivtrafik från Skånetrafiken.

Linje 181 kan fortsätta utvecklas genom den planerade utbyggnaden av Skegrie och Snarringe ger möjlighet för att utveckla trafiken med fler turer och längre öppettider vilket bör rymmas inom Skånetrafikens ordinarie utbud.

Linje 145 bör snabbas upp genom hållplatser vid Klörupsrondellen med anslutande gång- och cykelväg till Alstad samt genom hållplats vid väg 108 för resenärer i Minnesberg. En snabbare förbindelse blir attraktivare och kan utvecklas.

Linje 144 har möjlighet att utvecklas genom planerad utbyggnad av Anderslöv. Ambitionen bör vara att linjen förlängs till Fosie och Jägersro för förbättrad möjlighet till arbetspendling.

Linje 183 har en svag utveckling och behöver marknadsföras. För att utveckla linjen kan tillköp bli nödvändigt. Denna lösning bör tillgripas om bedömningen blir att tillköpet kan på sikt kan avvecklas och trafiken ingå i det ordinarie utbudet av allmän kollektivtrafik från Skånetrafiken.

Linje 184 bör kunna öka resandet men kommer fortsatt att behöva finansieras genom tillköp. Ett ökat resande bör finansiera en ökad turtäthet inom nuvarande kostnader för tillköp.

Ny regionbusstrafik

Utifrån förslag i Kollektivtrafikanalys, Översiktsplan 2028, Landsbygdsstrategi och Trafikstrategi samt genom diskussioner med byalag finns tre förslag som behöver analyseras djupare; Anderslöv-Skurup, Västra Vemmerlöv-Skegrie och Håslöv-Östra Grevie.

En busslinje Anderslöv-Skurup kan antingen ske genom en förlängning av linje 144 eller 183 eller som en egen linje.

En föreslagen linje kan ha sträckningen Anderslöv-Grönby-Hönsinge-Önnarp-Gärslöv-Skurup,

Anderslöv har idag cirka 2 000 invånare och om fem år runt 2 500 invånare.

Skurup har drygt 8 000 invånare och förväntas öka befolkningen under kommande år.

I byar och landsbygd längs den föreslagna sträckningen bor cirka 550 invånare, varav 100 är upp till 15 år och cirka 90 invånare är 65 år och äldre.

Arbetspendlingen mellan Trelleborgs kommun och Skurup är drygt 200 personer.

Skolbussarna kör sträckningen från Anderslöv och ut till nordöstra delen av kommunen men går i en slinga vilket gör det svårt att täcka hela skolskjutsbehovet med linjetrafik. Möjligen kan det behovet täckas med omläggning av andra skolbusslinjer.

En bussförbindelse Västra Vemmerlöv-Hammarlöv-Östra Värplinge-Västra Värplinge-Skegrie skulle betjäna 370 invånare samt 1 200 invånare i Skegrie. Av de 370 invånarna som inte bor i Skegrie är 70 upp till 15 år och 55 invånare över 65 år.

Boende i Skegrie är väl försedda med kollektivtrafik och skulle få marginell nytta av en bussförbindelse med Västra Vemmerlöv.

Busstrafikering Håslöv-Fuglie-Steglarp-Östra Grevie har en befolkning på upp mot 100 invånare i Håslöv, 200-250 invånare i Fuglie och omgivande landsbygd samt närmare 700 invånare i Östra Grevie. Av invånarna inom Trelleborgs kommun är 50-60 upp till 15 år och 40-45 invånare över 65 år.

Skolbussen kör en av sina turer på dessa två föreslagna förbindelser men linjetrafik skulle inte täcka hela behovet av skolskjuts. Det vore inte heller lämpligt att skolbarn från kommunens nordvästra hörna skulle byta buss i Håslöv.

Ett alternativ skulle vara att binda ihop de båda förslagen mellan Skegrie och Håslöv. Resandeunderlaget bedöms inte vara tillräckligt för linjetrafik.

En samlad bedömning gällande ny regionbusstrafik är att gå vidare med Anderslöv-Skurup medan Västra Vemmerlöv-Skegrie och Håslöv-Östra Grevie bedöms att få väldigt låg kostnadstäckningsgrad och möjlighet att kunna utvecklas.

Utveckling av närtrafiken

Då möjligheten för ny regionbusstrafik i Trelleborgs kommun bedöms som begränsad behöver istället närtrafiken utvecklas.

Det är låg kännedom om närtrafiken och resandet i kommunen är mycket lågt. De som provat att åka med närtrafiken upplever att det är krångligt och att man inte kan lita på att det fungerar.

En översyn behöver göras av närtrafikens utbud tillsammans med Skånetrafiken där närmaste kollektivtrafikpunkt blir möjlig att åka till. Tidtabellen bör i första hand anpassas till gymnasieungdomar då dessa har få alternativ vid resor.

I diskussionen med Skånetrafiken ska också tillförlitligheten i närtrafiken tas upp och säkerställas.

Marknadsföringen av närtrafiken måste bli bättre så att kommuninvånarna på landsbygden känner till denna.

Ett ökat resande med närtrafiken kommer att innebära ökade kostnader för kommunen då denna, med nuvarande turutbud, finansieras till drygt 50 procent av kommunen. Ett ökat turutbud ökar kommunens finansieringsandel.

Rättspsykiatriskt centrum

Rättspsykiatriskt centrum trafikeras idag av regionbusslinje 183 med hållplats på Engelbrektsgatan i höjd med Mellanköpingevägen. Linje 183 har halvtimmestrafik under högrafik och timmestrafik övrig tid. Bussen ansluter till Pågatågets ankomst- och avgångstider. En morgontur på lördagar har lagts till sedan arbetsplatsen öppnade. Genom att Pågatågen går i halvtimmestrafik och bussen ansluter till dessa har Rättspsykiatriskt centrum en bra kollektivtrafik.

Gångavståndet mellan hållplats och arbetsplats är 300 meter vilket är inom ramen för närhet till kollektivtrafik. Gångvägen längs Mellanköpingevägen behöver trafiksäkras för fotgängare och cyklister.

Rättspsykiatriskt centrum skulle få bättre kollektivtrafik om stadsbussen trafikerade arbetsplatsen. Effekten av en sådan förändring skulle bli en försämring för boende på Fagerängen och en avvägning av för- och nackdelar väger klart över för att bibehålla nuvarande sträckning av stadsbusslinjen.

En arbetsplats av Rättspsykiatriskt centrum storlek bör ha goda möjligheter att anpassa arbetstiden till kollektivtrafikens tider.

Utredningens slutsatser

Stadsbusstrafiken utvecklas genom längre öppettid, ökad turtäthet och nya linjer.

Regionbusstrafiken kan utvecklas genom bostadsbyggande i utvecklingsorterna, pendlarparkeringar i Böste, Smygehamn och Beddingestrand, kortare restid genom nya hållplatser på väg 108 och ökad marknadsföring.

Ny regionbusstrafik Anderslöv-Skurup utreds vidare.

Närtrafiken ses över löpande och marknadsförs bättre.

Stadsbusstrafik och nuvarande regionbusstrafik ska även fortsättningsvis ingå i det ordinarie utbudet av allmän kollektivtrafik från Skånetrafiken. Undantag är linje 184 Klagstorp-Trelleborg som under överskådlig tid fortsatt behöver drivas med

tillköp till 50 procent från kommunen samt linje 182 Skåre-Trelleborg som får fortsätta som anropsstyrd trafik finansierad genom tillköp från kommunen. En eventuell regionbusslinje Anderslöv-Skurup bör ha möjlighet att nå minst 25 procent kostnadstäckningsgrad för att bli verklighet. Närtrafiken kommer fortsatt att ha låg kostnadstäckningsgrad.

Kollektivtrafikförsörjning av Rättsspsykiatriskt centrum är tillräckligt med nuvarande utbud på linje 183, Trelleborg-Anderslöv.

Utredningen föranleder inga förändringar vid tillköp av busstrafik för 2019.

Utredningen och dess slutsatser fördjupas i en diskussion mellan kommunen och Skånetrafiken under hösten 2018. Denna fördjupade utredning presenteras för kommunstyrelsen senast i februari 2019 och ligger till grund för tillköp av busstrafik 2020.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

att godkänna utredningen och dess slutsatser, samt

att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med utredningen och dess slutsatser i samarbete med Skånetrafiken och återkomma till kommunstyrelsen senast i februari 2019.